Jolsvai András

Eperszezon

50.

Csodás nyárvégi virágok borították az Erzsébetvárosi Plébánia-templomot 1894. augusztus 31-én, pénteken, azon a napon, amikor Verderber József és Zimmerl Katalin örök hűséget esküdtek egymásnak. Szellőrózsa, varjúháj, fehér árnyékliliom és őszi napfényvirág illata találkozott a jellegzetes templomillattal, melyet fából, lakkból, tömjénből kevertek ki az elmúlt évtizedek. A padsorok zsúfolásig megteltek rokonokkal, barátokkal, érdeklődőkkel, de álltak a fal mellett is végig, a bejáratnál, sőt, voltak olyanok is, nem kevesen, akiknek már csak a templomudvaron jutott hely. Pontban tíz órakor megszólalt az orgona, aztán bevonultak a szereplők. Elöl ment Márton atya, keze imára kulcsolva, arcán üdvözült mosoly. Méltóságos, lassú járásával magasabbnak tűnt a valóságosnál, igaz, a földig érő alba, a fehér miseruha és a díszes, hosszú stóla egyaránt segített ebben. Két lépéssel a pap mögött a két tanú lépkedett, Franzl és Verderber Ödön, Agyő unokaöccse. Aztán jött a vőlegény, könnyű bársonybocskaiban, karján az anyjával: Verderberné Kurtisz Ágota szintén feketébe öltözött, nem tudni, hogy mindezt a kora miatt tette, vagy fia elvesztésének okából. Igaz, a fehér gallér és a kézelő enyhítette kissé a komor összképet.

Mögöttük Zimmerl József lépkedett büszkén, karján a lányával. Szepi eredetileg a pincérfrakkját akarta kikefélni erre az alkalomra (a Lola lagziján is abban volt), de aztán ráeszmélt, mivel tartozik új társadalmi osztályának, és egy Király utcai zálogostól kikölcsönzött egy alig használt díszmagyart, csizmástól, mentéstől, kócsagtollas kalapostól: járt hozzá egy kard is, de Szepi tudta, hol a határ. Tény, hogy az anzug úgy állt rajta, hogy bármikor elmehetett volna koronaőrnek. A Verderber-rokonság mindenesetre kedvtelve nézegette. (Többségük most látta először.) Kató meg csupa rebbenő tüll volt meg könnyű, nyári tafota: egy merő fehérség az egész lány. Az uszálya három méterről követte a földön, a fátyla is csaknem a padlóig ért, csokra pedig, mely inkább egy virágboára hasonlított, mit a karján átvetve hordott, csupa fehér virágból kötődött: jobbára liliomokból. Jobban hasonlított egy angyalra, mint földi lényre – és minthogy az arcából minden pír eltűnt, a fehérség így szinte fénnyé változott körötte. A vendégek egy része mintha látta volna is a glóriát a feje fölött.

Márton atya szembefordult a templom közönségével, és dallamos, meleg hangon belekezdett az igehirdetésbe. Felolvasta a Teremtések könyve megfelelő passzusait a házasság szentségéről, meg arról, hogy ezen a napon ketten egy testté lesznek majd, aztán jött az Énekek Éneke, melyet a pap, mint egy oratóriumot adott elő, a szerelmesek nevében felelgetve önmagának. Végül szabadon beszélt az egybegyűltekhez, valami olyasmit, hogy bár a házasságnak Isten a szerzője, ez bizony nem látszik meg minden házasságon – de az itt álló fiatalokén igen. Akik legyőztek minden akadályt, hogy végül, Isten segítségével, egymáséi lehessenek.

– Azért mi is segítettünk egy kicsit – hajolt Szepi a feleségéhez. Tívó Anna meghatottan mosolygott.

Aztán Márton atya átvonta a stólával a házasulandók összekulcsolt kezeit, és feltette az ominózus kérdéseket, hogy szabad akaratukból jöttek-e el, és akarnak-e tényleg egymás házasfelei lenni, melyre Agyő halk igennel, Kató messzehangzó akarommal felelt. Aztán letérdelt az ifjú pár, és megesküdtek a feszületre is, hogy jóban és rosszban, holtomiglan, holtodiglan. Aztán már csak a gyűrűk felhúzása volt hátra (Agyő úgy remegett, hogy el is ejtette az ékszert, de Kató ügyesen utánakapott), meg a mondat, hogy „viseld ezt a gyűrűt szeretetem és hűségem jeléül", aztán megint a Márton atya következett a nászáldással. Segítségül hívta a Szentlelket, hogy Isten jelenléte erősítse ezeket a fiatalokat az útjukon, aztán kikísérte őket a templom kapujáig, és isten áldásával útjukra bocsájtotta a házaspárt.

Az esküvői ebédre a már bezárt Zimmerli kerítése mögött került sor. Még egyszer utoljára befűtötték a tűzhelyeket, még egyszer utoljára sorba rakták az asztalokat – száz főre terítettek azon a pénteken. S bár erre az alkalomra leszerződtették a Spolarich teljes személyzetét, szakácsokat, kuktákat, pincéreket és kenyereslányokat (mindent a lányos apa fizet) Tívó Anna azért csak felkelt négykor, és elindította az ételeket a maguk útján, és a Franzl is, miután megkapta az atyai pofont, nekiállt, hogy ellenőrizzen minden villát, minden kanalat. Hiába, az ember csak nem bújhat ki a bőréből.

A templomban még jól elkülönült egymástól a menyasszony és a vőlegény családja, de az ebédnél (tizenkét fogás volt, csak annyit mondanék, és még a nagy Kovácsics Mátyás is megnyalta volna minden ujját utána) már egymás mellé ültették az eljövendő családfa két ágát, hadd szokják egymást. A két örömapa hamar megtalálta a közös hangot, elég volt felemlegetni itt is, ott is a sváb ősöket, s hogy kiderült, Verderber igazgató úr szenvedélyes horgász, már meg is lett híva a birtokra, ott aztán nyugodtan hódolhat szenvedélyének. A két asszony is könnyen egymásra hangolódott, ahhoz nem kellett más, minthogy Tívó Anna hagyja beszélni

Kurtisz Ágotát, és ha kérdezne valamit, csak bólogasson mosolyogva. Mikor például azt kérdezte tőle a nászasszonya, ugye, ő is Párizsban csináltatta a ruháját, Tívó Anna bólintott, amikor azt, hogy nemde Piquard-nál, szintén, dehogy árulta volna el, hogy az egészet maga varrta, a Janka segítségével. Amikor meg az volt a kérdés, hogy nemde florenzi krémet használ, attól olyan hamvas az arca, megint csak bólintás volt a válasz, ahelyett, hogy azt mondta volna, a folytonos konyhagőztől maradt ilyen pirospozsgás.

Nehezebb volt a helyzet a következő nemzedéknél. Agyőnek ugyan nem volt testvére, de tele volt mindenféle unokatestvérekkel meg kuzinokkal, csupa bíborban született, vezérigazgató szakon végzett dandy, azoknak nem lehetett jönni holmi kishivatalnokokkal, szabászokkal, könyvkötőkkel. Elvégre a Zimmerl-lányok mostantól egy tisztességben megőszült középbirtokos lányai, mondhatjuk akár dzsentrinek is, csak nem házasodtak egytől egyig rangon alul? (A Katót persze, egyem a szívét, nem számítva.) Úgyhogy a Zimmerl-lányok, amikor elmélyültek a friss rokoni szálak kötögetésben, kissé feljebb tolták magukat is, a könyvkötőből gyáros, a szabóból udvari szállító, a kishivatalnokból magánzó lett, de ahhoz azért hozzá kellett tenni, hogy a híres budakeszi Schiefnerek családjából.

Az ebéd egyre jobb hangulatban zajlott, három felé megérkezett a cigánybanda is, megtelt a táncparkett, négykor megjött a költő – szinte családtag, hiába – és elszavalta legújabb versét, mely a szerelem nagyszerűségét hirdette. Komoly tapsokat kapott érte.

– A Heltai úr, az hogy rokon? – kérdezte az egyik asztalvégi Verberger a Lolát.

– Úgy általában – felelte az.

Fél ötkor Franzl megelégelte ezt a felfordulást, ezt a tömeget, a sok idegent, és elhatározta, hogy visszavonul kissé. Végigcammogott az udvaron, egészen a kisraktárig, de azt, meglepetésére, zárva találta. Körbesétált, és benézett a kis tetőablakon. Odabent csak derengő fényeket látott, meg két ember kontúrjait. Trézsi szemei csukva voltak, arcára a beteljesült boldogság jelei íródtak, kezei egy férfi vállába kapaszkodtak, teste egyenletesen mozgott fel-alá. A férfiből csak a váll meg a tarkó látszott, Franzlnak a költő vállával és tarkójával sikerült azonosítania.

Franzl sosem látta még ilyen boldognak a Trézsit. Nézte még egy darabig, letörölt egy könnycseppet az arcáról, aztán halkan visszament a kisraktár bejáratához, őrt állani: hogy senki ne merje zavarni a nővérét ezekben a varázslatos percekben.

És hogy a szerelmesek hogyan élték át ezt a napot? Mintha egy tündérmesében volnának. Néhány hete még az öngyilkosság gondolatával foglalkoztak, még minden sötétnek és reménytelennek látszott, és most itt ültek a saját esküvőjükön, mostantól hivatalosan is egymáshoz tartoznak, mostantól senki el nem választhatja őket, mostantól minden nyilvános helyen megcsókolhatják egymást, nem olyan mindez, mint egy tündérmese?

De, olyan. Aztán az elkövetkezendő évtizedekben persze megtanulták azt is, hogy a mesék egyszer véget érnek, és a szerelem sem örökkévaló, érte őket jó is, rossz is, mint mindenki mást, de most még kilencvennégy nyárvége van, és az ő szívük csordultig telve egymással, és elhinni se tudnák, hogy ez egyszer másképpen is lehet majd.

Hát akkor fejezzük be mi is ezt a történetet, ahogy a meséket szokás, igaz, helyszűke miatt némileg rövidített formában, így:

éltek, amíg meg nem haltak.